

EL TRINQUET

JOSEP Martí Coronado *

A Santiago Bru i Vidal, cronista de València i Sagunt

ELS estudis històrics s'afronten amb la satisfacció personal del que espera trobar quelcom nou, i el seu procés d'elaboració—encara que costós i difícil—s'esdevé definitivament en estones plenes de entusiasme per la tasca. Però, els escrits que naixen de la necessitat d'expressar el sentiments més profunds se revelen traïdorament contra l'autor, desenvolupant una infinitat de doloroses sensacions. Sembla com si cada frase escrita, cada pensament, fora un punyal de sal deixat caure sobre un cor esgarrat i encara sagnant per la perduda de les persones que estimes. Aquell maleït any 2000 van morir, ma mare, i en el mes de novembre un amic, don **Santiago Bru i Vidal**, i cal des d'ací dedicar-li un homenatge, o si es prefereix el deute voluntàriament obligat, d'un amic y deixeble.

El gran interès i admiració que sempre va suscitar la figura d'En Santiago Bru i Vidal en tots els àmbits culturals d'aquestes te-

rres valencianes. L'important llegat que per a futures generacions signifiquen les seues obres en el camp de la investigació històrica—sobretot de la seua benivolguda ciutat natal, Sagunt—la seua prolixa i premiada obra poètica. El magnífic treball realitzat en les nombroses institucions on va exercir càrrecs de responsabilitat entre les que cal destacar la de Cronista de oficial de València i Sagunt y la Presidència de l'Associació de Cronistes, van ser rasons més que suficients perquè nombroses persones i institucions—entre elles l'Ajuntament de Sagunt—proposaren a En Santiago Bru i Vidal, com a candidat al Premi de les Lletres Valencianes. Premi que va aconseguir el mateix any 2000.

Tot i això sense oblidar, la seua generosa contribució en pro del consens social en anys molt difícils per a la nostra convivència, i no volent obviar la incommensurable qualitat humana d'aquest il·lustre valencià.

El Cronista i l'estudi de la Historia

La personalitat del Cronista en la seua perspectiva local és, ni més ni menys, la d'un estereotip d'integritat sense identificació política, que exerceix un apostolat en el qual té opinió però no poder executiu. En aquest sentit, s'ha de significar el seu caràcter independent, el seu esforç per mobilitzar una realitat i uns objectius que impulsen a treballar sobre la història i a revitalitzar l'actualitat. Podent-se objectivar tot això, en els estudis històrics del passat, en les cròniques del present i en els projectes per al futur de la població representada.

Desgraciadament, la figura del Cronista, encara que immers i integrat en la realitat de molts dels nostres pobles, no acaba de ser ben entesa per algunes persones els que en la seua bona o mala fe distorsionen les seues funcions. En ocasions (esta és una evidència present en qualsevol parcel·la de la vida) hi ha interferències amb persones i

grups, els que pretenen fer del Cronista un aliat-vassall o que intenten utilitzar-lo per a interessos personals.

El cronista, ha d'estar allunyat de tot vincle que pugua desvirtuar la seua crònica. Encara que els contactes amb tota classe de persones i entitats són necessaris i en ocasions imprescindibles, açò no ha de significar excloure de la seua crònica a cap habitant ni succés històric de la població que representa, per la qual cosa sempre haurà d'atendre amb la major objectivitat possible a qualsevol dada històrica o esdeveniment local, siga qual fóra la seua condició o l'opinió personal que li meresca.

Encara que els estudis referents a la Història de les nostres poblacions no és una de les funcions inherents al Càrrec de Cronista oficial, sí que és ben cert que en la majoria dels pobles valencians el Cronista de la localitat ha assumit altruïstament i amb evidents mostres d'un gran rigor científic els estudis històrics de molts dels nostres pobles. En el passat recent s'ha estés a elaborar grans teories històriques generals que posteriorment no ens han mostrat l'autèntic *diabuix* de l'immens *puzzle* de la

Història. I, cada vegada més, la Història se'ns presenta així, com un immens *puzzle* que hem d'anar recomponent amb molt de treball, peça a peça, del xicotet al gran. I de la suma d'aquestes múltiples realitats locals es podran elaborar posteriorment teories globals.

Doncs bé, el treball del Cronista en la seua vessant d'Investigador Històric, ha servit en més d'una ocasió per al coneixement de dades rellevants de la nostra història. Les informacions científiques de més d'una *peça del puzzle* han servit i serveixen, per a comprendre detalladament l'esdevenir històric dels nostres pobles, donar-la a conèixer als seus habitants i, a més, avisar a estudiosos especialitzats i erudits de l'existència de dades històriques que permetran aprofundir en els coneixements de la nostra Història.

Tan sols queda concloure afegint que aquest escrit és el meu humil homenatge a la figura del professor i amic Don Santiago Bru i Vidal, i a aquells de qui ell va ser el seu gran valedor, els Cronistes.

* **Cronista oficial d'Azuébar i Chóvar. Vicesecretari segon de l'Associació de Cronistes.**